

Zitten jonge schapen in een rolstoel?

1. Crypto-schapen

cryptogram: puzzel met cryptische (= met een verborgen betekenis) woordomschrijvingen

Verklaring titel: De schrijver speelt hier met het feit dat het woord 'lam' twee betekenissen heeft (een homoniem is):

lam = een jong schaap

lam = geheel of gedeeltelijk van beweging beroofd => vandaar de verwijzing naar de rolstoel

2. Zonder woorden...

wat staat er te gebeuren?

- ooi zal weldra bevallen

- ooi erkent haar jong

symptomen?

- ooi wordt onrustig

- ooi zondert zich af van de rest

- ooi gaat liggen

- ooi heeft gespannen uier

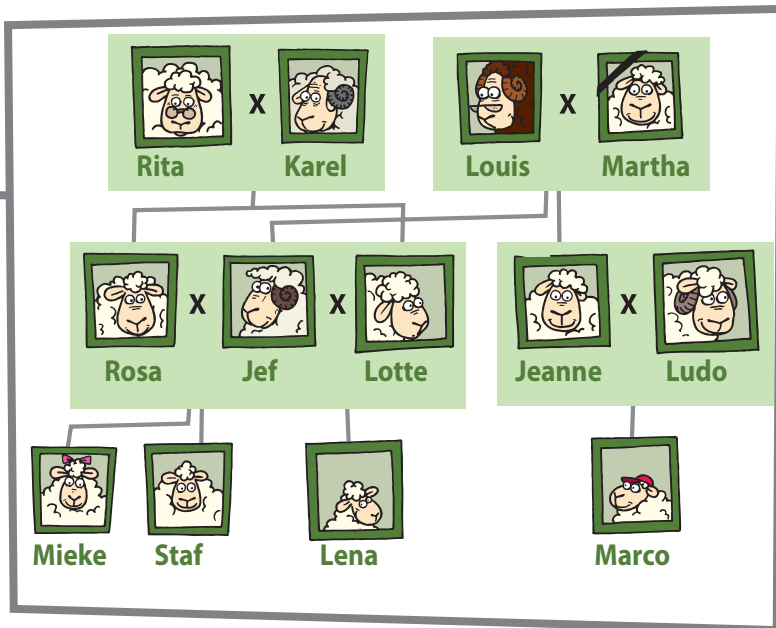
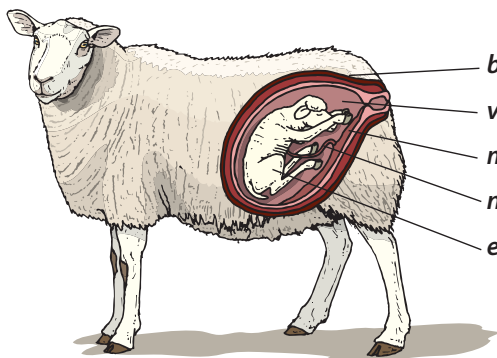
- ooi likt haar jong

3. Baby-boom: is er een dokter in de zaal?

?

4. Het schaapje valt niet ver van de boom!

5. Ram + ooi = ?

6. Het dieren-rijk?

Klasse: Zoogdieren

Kenmerk

- Zoogdieren zijn levendbarend en er is geen gedaanteverwisseling.

In de tekst

- Ze groeien ongeveer vijf dagen minder dan vijf maanden in de buik van de moeder.

- De geboorte: eerst de voorpootjes, dan het kopje en daarna de rest.

Kenmerk

- Zoogdieren zogen hun jongen met moedermelk.

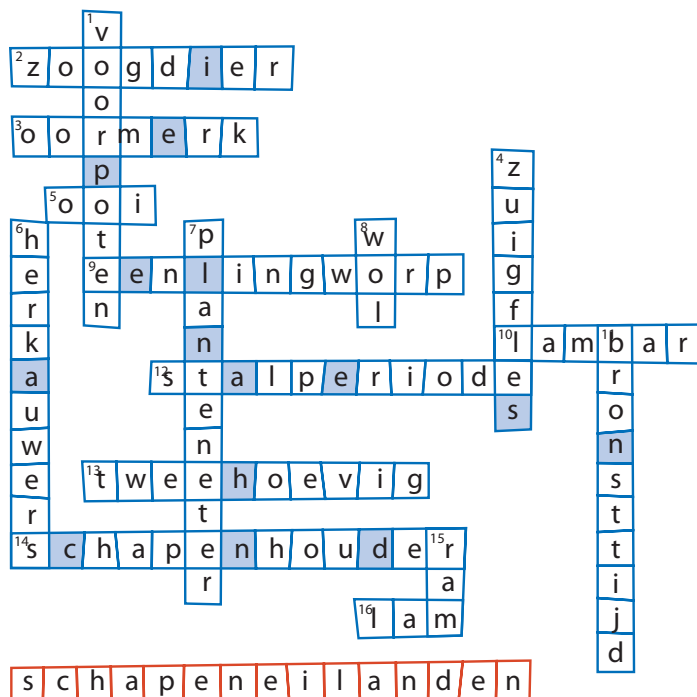
In de tekst

- Een gespannen uier.

- Het lam zal heel snel melk drinken bij de moeder.

7. Kruisende schapen

Hoeveel wol geeft een schaap?

1. Waarom schapen houden?

Welke redenen hebben de mensen om schapen te kweken? Probeer ze te rangschikken in orde van belangrijkheid.

1. vleesproductie – 2. melkproductie – 3. natuurbeheer – 4. wol

2. Schapensprookje

Kenmerken

De oorspronkelijke verteller van het sprookje is niet gekend. Het verhaal werd doorverteld en enkel de laatste en soms de op een na laatste verteller zijn bekend.
Het is niet duidelijk waar en wanneer het verhaal zich precies afspeelt.
Het verhaal heeft een happy-end.
Het verhaal begint met een probleem of een opdracht die een held moet proberen oplossen.
De held is meestal een jonge huwbare man of vrouw. Vaak lijkt hij een onmogelijke held te zijn.
Slechteriken proberen de held zoveel mogelijk te dwarsbomen. Dit kunnen mensen, dieren of bovennatuurlijke wezens zijn.
Goede helpers en toverdingen maken het de held soms mogelijk om toch zijn doel te bereiken.
In het sprookje gebeuren wonderbaarlijke zaken zonder dat de sprookjesfiguren dit echt wonderbaarlijk vinden.
Stijl en vertelwijzen kenmerken zich door vaste formuleringen, beeldend taalgebruik, symbolen en veel herhalingen.

Ja Nee

X
X
X
X
X
X
X
X

Wat besluit je hieruit? Dit verhaal is duidelijk geen sprookje!

3. Moet de schapenhouder ook kunnen rekenen?

Boer Mekker heeft 24 ooiën. Die leveren hem jaarlijks dubbel zoveel lammeren op. Hoeveel kg vlees leveren al deze lammeren hem op, als je weet dat een lam gemiddeld 35 kg weegt en erna het slachten de helft aan vlees overblijft?

$24 \times 2 = 48$ lammeren

$48 \times 17,5 \text{ kg} = 840 \text{ kg}$

Boer Mekker heeft ook nog 2 rammen. De rammen en de ooiën worden jaarlijks ook geschoren. Hoeveel wol levert hem dit op als je weet dat de vacht van een ooi 4 kg oplevert en van een ram 1 kg meer? Je moet wel weten dat het rendement van de vacht slechts 60 procent bedraagt want er zit ook nog heel wat vuil, vet en zweet tussen de haren.

$24 \times 4 \text{ kg} = 96 \text{ kg}$ vacht voor de ooiën

$2 \times 5 \text{ kg} = 10 \text{ kg}$ vacht voor de rammen

$96 \text{ kg} + 10 \text{ kg} = 106 \text{ kg}$ vacht samen

60 procent van $106 \text{ kg} = 63,6 \text{ kg}$

Dagelijks melkt de boer ook zijn schapen. Met de machine is dit klusje in twee minuten geklaard. Hierdoor moet de machine minder dan een uur aan het werk zijn. Reken eens uit hoeveel minuten de machine minder dan één uur aan het werk moet zijn om al zijn schapen te melken.

$24(\text{ geen } 26 \text{ want een ram kan niet worden gemolken}) \times 2' = 48'$

$60' - 48' = 12'$

4. Schapenrassen

Groep
Kenmerken

Rassen

5. Kaas en kaas is twee

Misschien wel de oudste kaas in de wereld: Feta

Een kaas vol schimmel: Roquefort

Heerlijke dessertkaas: Ricotta

Geloof jij in schapen?

1. Godsdienstige schapen

<p><i>Verhaal</i> Offerfeest (verhaal)</p> <p>Paasfeest</p>	<p><i>Godsdiensten</i> islam en christendom (Gen. 22,1-19)</p> <p>jodendom en christendom</p>	<p><i>Vershil</i> Ibrahim: Abraham (Gen. 22,1-19) Ismaël: Isaak A: joodse paasfeest (Pesach) herdenkt de uittocht uit Egypte B: christendom herdenkt de verrijzenis van Jezus</p>
---	---	---

2. Offerlam

<p><i>Islam</i> offerdier</p>	<p><i>Jodendom</i> lam = bevrijding</p>	<p><i>Christendom</i> reinheid onschuld</p>
-----------------------------------	---	---

3a. Het lam gods

1. Door wie is het schilderij gemaakt?
2. Wie was de opdrachtgever voor dit schilderij?
3. Wanneer werd het schilderij gemaakt?
4. Waar hangt dit schilderwerk?
5. Waar komt de naam vandaan?
6. Welk paneel verdween er in 1934?
7. Wie waren de Vlaamse primitieven?
8. Wie waren de tempeliers?

D
R
I
E
L
U
I
K

De gebroeders Hubert en Jan van Eyck
Jodocus Vyd (staat afgebeeld linksonder op het schilderij)
Het zijn schilders die actief waren in de 15e en 16e eeuw in de Zuidelijke Nederlanden.
Sint-Baafskathedraal in Gent
Het onderste middenpaneel stelt een lam (= Jezus) voor dat vereerd wordt.
De rechtvaardige rechters
1432
Een geestelijke ridderorde die sinds 1128 enkel ondergeschikt was aan de paus.

3b. Het lam gods

Wat is dit? Wat is het verband met het Lam Gods?

Een drieliuk is een schilderstuk dat uit drie onderling verbonden panelen bestaat. Het Lam Gods is zo een drieliuk.

3c. Het lam gods

1. Adam
2. Een groep zingende engelen
3. Maria
4. God op zijn hemeltroon
5. Johannes de doper
6. Een groep muziek makende engelen
7. Eva
8. De rechtvaardige rechters
9. De ridders van Christus
10. Verering van het Lam Gods
11. Een groep kluizenaars
12. Een stoet pelgrims

Bestaan er schapen met vijf poten?

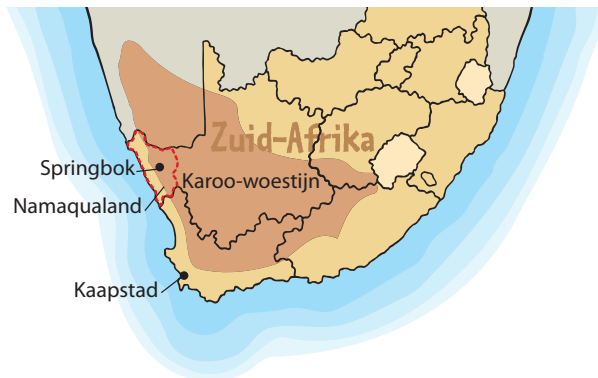
1. Geo-schaapjes

- Kan je aan de hand van de gegevens in de tekst ontdekken waar Jacob woont? Noteer hieronder! Zuid-Afrika
 Wat is de hoofdstad van dit land? Pretoria
 Noteer de buurlanden: Namibië - Botswana - Zimbabwe - Swaziland - Mozambique - Lesotho
 In welk werelddeel bevinden we ons? Afrika
 In welk deel van dat werelddeel? Uiterste zuiden
 Hoeveel provincies telt het land? Noteer ze.
 9 provincies: Oostelijke Kaap - Vrijstaat - Gauteng - KwaZulu-Natal - Mpumalanga (vroeger Oost-Transvaal) - Limpopo - Noordelijke Kaap - Noordwest - Westelijke Kaap
 Waar ligt Springbok volgens de tekst? In een smalle vallei tussen de granieten rotsen van het Kopergebergte
 Waar situeer je Springbok op de kaart van het land? In het westen
 Welk soort bestuur kent het land? Een republiek
 Welke taal spreekt Jacob Stevens de Vries? Afrikaans
 Met welke taal is deze taal verwant? Nederlands
 Hoe komt dat? Een deel van Zuid-Afrika is een tijdlang een Nederlandse kolonie geweest.
 Met welk probleem heeft het land jarenlang gekampt? Apartheid
 Wat is dat? De in Zuid-Afrika door de blanke overheid opgelegde scheiding tussen de verschillende rassen
 Wie was het boegbeeld van de strijd tegen de apartheid? Nelson Mandela

2. Damara-schapen

- het is een vetstaartschaap: vet wordt opgeslagen in de staart
- zijn bestemd tegen extreme temperaturen
- hebben weinig water nodig
- kunnen lange afstanden aan
- sterk kudde-instinct
- hoge poten
- korte, veelkleurige haren
- een mooie Romeinse neus
- hoorns in de vorm van een spiraal (zowel bij ooi als ram)
- het vlees is mager en bevat weinig cholesterol
- niet vlug ziek
- beweeglijke staart, oren en huid

3. Kaartschapen

4. Schapenvergelijking

	<i>Texelaar</i>	<i>Damara-schapen</i>
poten	korte, sterke poten	lang
lichaamsbouw	gedrongen	slanker
kop	brede kop met korte oren	mooie Romeinse neus
hoorns	alleen de ram	spiraalvormige hoorns
vacht	wollig, zacht	zowel bij ram als ooi
staart	kort	kort, veelkleurig blinkend
voeding	gras - groenvoer	lange vetstaart
nut	vleesschaap	sterke, kruidige planten
		vleesschaap

5. Welke 'wollige spreekwoorden' staan hier afgebeeld?

	<i>spreekwoord</i>	<i>betekenis</i>
1	zijn schaapjes op het droge hebben	van zijn verdiende geld verder kunnen leven
2	schapjes tellen	de slaap proberen vatten
3	het zwarte schaap zijn	iemand die altijd beschuldigd wordt, mikpunt is...
4	de vijfde poot zoeken aan het schaap	iemand zoeken met buitengewone kwaliteiten...
5	zijn schapen scheren	van zijn inkomsten leven
6	onder de wol gaan	naar bed gaan